

מעדני אשר

שאלות וחקירות בענייני פרשת השבוע | יו"ל ע"י מכון "מעדני אשר" - בית שמש

פרשת נשא תשפ"א | גליון תתנ"א (שנה י"ח)

להיות בלה"ק ובנשיאות כפים ובעמידה, ומכאן נוהגים בספרד להיות כל הצבור עומדים בשעה שהש"צ אומר ברכת כהנים אפילו במקום שאין נושאין כפים.

ולענין הלכה: המשנה ברורה סימן קכ"ח ס"ק נ"א מביא את דברי המגן אברהם שאין צריך לעמוד ומוסיף עלה, דהמנהג שהכל עומדין, ובסייעתא למנהג מוסיף בזה"ל וכן משמע במאירי סוטה פ"ז ומגילה פ"ג וכן משמע באשכול הלכות ברכת כהנים דכתב שהכל צריכין לעמוד בפניהם באימה וכבוד ראש.

מעדני אשר: ע"פ מה שכתבו הפוסקים עיין הפלאה כתובות כ"ד ע"מ ב' בשם החרדים דמצות ברכת כהנים לישראלים יש נמי את המצוה של ברכת כהנים, כיון שאי אפשר לקיים את המצוה בלעדס, א"כ לכך יש להם חיוב לעם לעמוד בעת ברכת כהנים כיון דהם חלק מהמצוה.

כהן זקן שאינו יכול לעמוד האם מותר לשבת בעת נשיאת כפים?

איתא בגמ' סוטה ל"ח ע"א כהן תברכו בעמידה, נאמר כאן כהן תברכו ונאמר להלן אלה יעמדו ולברך מה להלן בעמידה אף כאן בעמידה, ר' נתן אומר אינו צריך הרי אומר לשרתו ולברך בשמו מה משרת בעמידה אף מברך בעמידה, ומשרת גופיה מנלן דכתיב לעמוד ולשרת.

יש לחקור מי שהוא זקן וחלש האם מותר לו לשבת בעת נשיאת כפים או דילמא עמידה בנשיאת כפים מעכב ועדיף שלא ישא את כפיו.

הנה בשו"ת שבות יעקב חלק ב' סימן א' נשאל בשאלה הנ"ל ומביא הא דכתבו התוס' סוטה ל"ח ע"א בא"ד הרי אומר נראה לר"י כהן שברך ברכת כהנים בישיבה לא עשה ולא כלום הואיל ואיתקש ברכת לשירות, וגבי שירות אמרין בגמ' זבחים כ"ג ע"ב דיושב מחלל עבודה, הילכך אף כאן צריך לחזור ולברך מעומד, א"כ לפי זה זקן מוטב שלא ישא כפיו דעמידה מעכב, אבל מביא מהרמב"ם דעמידה בברכת כהנים אינו מעכב, ולכן פוסק דזקן כהן מוטב שישא את כפיו בנשיבה, מאשר יעבור על הא דאמרין בגמ' כל כהן שאינו נושא את כפיו עובר בג' עשה.

אבל ביד אהרן וכן בכנסת הגדולה פוסקים דמוטב שלא ישא כפיו כלל, דעמידה מעכב.

מעדני אשר: נראה לומר סברא דאסור משום שגורם שיסתלו עליו, וכמו שאסרו הרבה דברים שגורמים שיסתלו.

ולענין הלכה: פסק המשנה ברורה אור"ח סימן רכ"ח ס"ק י"ד דזקן לא ישא את כפיו בישיבה, ובפוסקים כתבו שטוב שיצא מהבית הכנסת, כדי לחוש לשבות יעקב, עיין באבן ישראל ח"ו סימן י"ז, וכן שולחן הטהור ס"ק ט"ז.

האם לישראל מותר לשבת בעת ברכת כהנים

או שיש חיוב לעמוד בשעת ברכת כהנים?

בפרשת ו' כה תברכו את בני ישראל אמור להם ושמו את שמי.

קימ"ל הלכות נשיאת כפים ונפילת אפים סימן קכ"ח סעיף י"ד אין מברכין הכהנים ברכת כהנים אלא בלשון הקודש ובעמידה.

יש לחקור האם רק הכהנים צריכים לעמוד בעת ברכת כהנים אבל הישראלים יכולים לשבת או דילמא אף הישראלים צריכים לעמוד.

הנה המגן אברהם סימן קכ"ח ס"ק כ"ב כתב וז"ל נראה לי שהצבור רשאים לישב רק שיהיו פניהם נגד הכהנים דבעינן שיהיו פנים נגד פנים, וכן משמע בזה"ל פרשת נשא וכוונתו למה שכתב בזה"ל דף קמ"ז סעי"א תאנא בההיא שעתא דכהנא פריס ידוי צריכין עמא למיתב בדחילו באימתא ובההיא שעתא מתברכן עילאין ותתאין וכו', ואם איתא שצריכים לעמוד הול"ל צריכין עמא למיקם וכו'.

וכן כתב האליה רבה ס"ק כ"ט כתב אפשר דצבור שיושבין נגד פני הכהנים אין בכך כלום דדוקא כהן מוזהר.

וכן בשו"ע הרב סימן קכ"ח סעיף כ"ג פוסק כהמגן אברהם וכותב, דהצבור רשאי לישב רק שיהיה פניהם כנגד פני הכהנים.

ובספר שם חדש ח"א דף ו' סעי"א כתב לטעון על דברי המגן אברהם שאין ראיה מהזוה"ק, שהרי מצינו כיוצא בזה לשון ישיבה במקרא, ופירושו לשון עיכוב, וכן בדברי חז"ל קידושין מ"א טב למיתב טן דו מלמיתב ארמלו, והניח דברי המגן אברהם בצריך עיון.

וכן כתב הרב בית מנוחה דיני נשיאות כפים אות ל"ח דלא אורח ארעא שהצבור יושב בעת ברכת כהנים, שכלום יש עבד שרבו מברכו והוא יושב. וכן המנהג שכל הצבור עומד בברכת כהנים ואין לשנות.

וכן כתב האשכול סימן ט"ו עמוד ל' ובעידנא דפרסי כהני ידיהו אסור לאסתכולי בהו אלא צריכים לעמוד לפניהם באימה ובכבוד ראש.

וכן כתב המאירי סוטה מ' ד"ה כל שאין כהן שליח ציבור אומר אחר ברכת הודאה, אלהינו ואלהי אבותינו ברכנו וכו', ואין אומרים ברכה זו אלא בתפלה הראויה לנשיאות כפים, ומכאן נהגו ברוב מקומות להיות הכל עומדים בשעה זו, שהרי במקום נשיאות כפים היא.

וכן המאירי בפ"ג דמגילה כ"ד כתב וז"ל במסכת סוטה התבאר שברכת כהנים צריכה

ברכת מזל טוב
לאחי הגאון הגדול
רבי **ישעי' שורץ שליט"א**
רב בית המדרש בעל שם טוב ביהמ"ד עילית
ומח"ס הנודע משנת המשפט
לרגל שמחת נשואי בנו
ידידינו הבה"ח המופלג בתור"ש **יקותיאל יהודה** נ"ו
מבחיירי ישיבת טשענרביל
נכד כ"ק מרן האדמו"ר מצאנז זצוק"ל
עב"ג בת הרה"צ רבי **שמואל בנימין טווערסקי שליט"א**
מרבני קהילת רואמסטרייזקא
נכד כ"ק האדמו"ר מרחאמסטרייזקא זצוק"ל
החתונה תתקיים א"ה
ביום שני פרשת בעלותך
בביהמ"ד הגדול קולין רחוב ברים בביתר
יהא רעוא שבזכות מעשיו הכבירים
להרבות תורה והוראה בישראל יזכה לרוות נחת
מכל יוצאי חלציו ויציליה בכל אשר יפנה

ברכת מזל טוב
אל מול פני המנורה הטהורה קדוש ישראל ותפארתו
הוד כ"ק מרן האדמו"ר מבעלזא שליט"א
לרגל שמחת נשואי נכדו חביבו ידידינו הרב המופלג בתור"ש **כמר דוד שליט"א**
בן לבנו חביבו ידידינו הגאון הצדיק רבי **אהרן מרדכי שליט"א**
עב"ג בת ידידינו הרה"ג **ברוך זאב פעדער שליט"א**
חתנו של ידידינו הגאון **אהרן דירנפלד שליט"א** ראש הישיבות הקטנות של בעלזא
יהא רעוא שמשמחת צדיקים זו ישפע שפע שמחה לכל כלל ישראל

ישראל אשר בך יתפאר
ישמח לב מבקשי ה'
הופיע לאור הספר הנפלא
"ממשקה ישראל למנחה"
מאת ידידינו העומד לימין המערכת בכל עת
הרה"ג **ישראל נח גוטמן שליט"א** ירושלים
ובו פלפולים נפלאים על דרך הדרוש על פרשה ופרשה ועל כל המועדים
במתקנות מיוחדת שאני גם משתמש בזה לדרשות
ברכותי צרופה שימשיך בדרכי הנפלאים דרכי דרכי נועם

מדוע בחוץ לארץ אין נושאים הכהנים כפיים בכל יום

הרי מבטלים מצוה עשה של נשיאת כפיים?

איתא ברמ"א אור"ח סימן קכ"ח ס"ק קס"ד נהגו בכל מדינות אלו שאין נושאים כפיים אלא ביו"ט, אבל בארץ ישראל המנהג לישא כפיים בכל יום.

יש להקשות: למה יש מקומות שנוהגים שאין הכהנים נושאים כפיהן בכל יום, מאחר שהוא מצות עשה, ואע"פ שאין עוברים אלא א"כ קראו לכהנים, מ"מ מדוע מבטלים בלא סיבה בכל יום מצות שיש בה שלש עשין, כך מקשה בשו"ת מהר"ל החדשות סימן כ"א, וכן האגור בסימן קע"ג, וכן הבית יוסף אור"ח סימן קכ"ח בסופו, וכן בשו"ת בית אפרים אור"ח סימן ו' וכן בשו"ת חתם סופר אורח חיים סימן כ"ג.

איכא כמה תרוצים:

א. מפני שמנהג הכהנים לטבול קודם כמו שכתוב בהגהות מיימוניות ובכל יום קשה להם לטבול בחוץ ולכן עלה המנהג דוקא ביום טוב, כך כתב האגור ס"ק קע"ו וכן בשו"ת מהר"ל החדשות ס"ק כ"א.

אבל בבית יוסף אור"ח סימן קכ"ח בסופו **תמה עליו:** וז"ל דחק לקיים מנהג מקומו ואינו מספיק, כי מה שכתב מפני שנוהגים לטבול קודם, האי חומרא דאתי לידי קולא היא ותלי תניא בדלא תניא, שהרי טבילה לנשיאת כפיים לא הוזכרה בתלמוד, ואם הם נהגו להחמיר ולטבול, למה יבטלו בשביל כך שלש עשה בכל יום, ואף על פי שאינו עובר אלא א"כ נקרא, מכל מקום מוטב להם שיקיימו שלש עשה בכל יום ולא יטבולו, כיון שאינם מחוייבים, משיטבלו, ועל ידי כן יניחו מלקיים שלש עשה בכל יום.

ב. משום ביטול מלאכה כי היכי דאין מוסיפין ואפילו בשבת על השבעה קרואים, הא קמן חזינן דאין מנהג להוסיף על ז' אף לפעמים יש הרבה נכבדים בקהלות בשבת אין מוסיפין כלל, ושמא משום ביטול תורה וטורח ציבור נהגו שלא להוסיף, אע"ג דביטול קטן היה, וכן בחול המועד דפסח יש פרשיות ארוכות כדי להוסיף אפילו הכי אין מוסיפין על הד', הכא נמי יש לומר נשיאות כפיים אפילו אם יאמרו במהירות אי אפשר בלי שהות קצת, ולכן מטעם ביטול מלאכה, לא תיקנו נשיאת כפיים בכל יום כיון שהכהן אינו נקרא אינו עובר, כך תירץ בשו"ת מהר"ל החדשות סימן כ"א, וכן מובא כבר בכלבו סימן קכ"ח.

ג. מפני הגויים שהם מצווים בבית הכנסת ואין ברכת כהנים אלא לישראל, כך תירץ בשו"ת מהר"ל החדשות סימן כ"א, ועיין מטה משה סימן קצ"ט, מובא באליה רבה סימן קכ"ח.

ד. נשיאת כפיים כתיב בקרא אחר עבודה וכדילפינן בגמ' מגילה י"ח מדכתוב וירד מעשות החטאת ויברך את העם, ותפלה במקום עבודה, ואין ספק כשאין עבודה רצויה והיא פגול ח"ו גם ברכת כהנים לא תחול על המתברכים אז, והיות בעו"ה כל ימות החול טרודים על המחיה והכלכלה ורוב התפלות בלי כוונה וטרדה מרובה ותפלה בלא כוונה כקרבן שאינו רצוי על כן מברכים ביו"ט שהעולם פנויים ומכוונים בתפלתם, כך כתב בשו"ת חתם סופר אורח חיים סימן כ"ג.

ובשו"ת בנין שלמה סימן י' **תמה עליו:** הלא ברכת כהנים היא מצות עשה מן התורה, והתפילה אינה אלא מדרבנן, ואפילו לדעת הרמב"ם שיש חיוב תפילה מן התורה בכל יום, הרי כתב בעצמו תפלה פרק א' הלכה ב' שעד ימי עזרה לא היה נוסח קבוע לתפילה וגם לא היו מתפללין בציבור אלא כל אחד מתפלל בעצמו כפי יכלתו, ואם כן אין מצות ברכת כהנים תלויה בתפילה כלל. **וכן בביאור הלכה** סימן קכ"ח **כתב** דליכא למימר דברכת כהנים תלוי בתפילה כיון דתפילה דרבנן.

ה. כיון שאין הכהנים בזמן הזה מיוחסים, ואינם כהנים אלא מכח חזקה על כן תיקנו שלא ישאו כפיים בכל יום כי יש בזה חשש איסור ברכה לבטלה ואיסור עשה על זר לישא כפיו, ורק ביום טוב הניחו להם לישא כפיהם כדי שלא תשתכח תורת הכהונה ולא יבואו לזלזל באיסורי כהונה, כך כתב בשו"ת בית אפרים אור"ח סימן ו'.

ו. דרשינן סמוכים וישא אהרן את ידיו וירד מעשות החטאת לפיכך נהגו שלא לשאת את כפיהם אלא בימים טובים ובמוסף דוקא שיש בו חטאת, כך כתב בשו"ת הרמ"ע מפאנו סימן צ"ה.

ז. כיון שהם טרודים בפרנסה אין להם שמחה רק בשבת וביו"ט לכן אין נושאים

כפיים בכל יום, כך כתב בדרכי משה סימן קכ"ח.

ח. כיון שמעלין מדוכן ליוחסין משום דאי לאו כהן הוא כולי האי לא מחציף נפשיה, לכן דווקא ביו"ט כאשר הרבה מצויים בבית הכנסת אז יש חזקה דלא מחציף, כך כתב ההפלאה בהגהותיו על ש"ע אבה"ע נתיבות לשבת ג' א'.

ט. על פי הגמ' עירובין ס"ה יכולני לפטור כל העולם מדין תפילה משום שכורת ולא מיין ושכור פטור מן התפלה, וכן הכהנים אסור בנשיאת כפיים, וכיון דעיקר שכרות הגלות הוא מחמת בלבול הדעת, אבל ביו"ט שהוא זמן שמחה כאילו פג ינם, כך כתב בשו"ת ארץ צבי חלק א' סימן ל' ועיין בשו"ת בנין שלמה סימן י' עוד טעם.

י. ע"פ מה דאיתא בזוהר מובא במגן אברהם הלכות נשיאת כפיים דאם הכהן יש לו שונא אחד לא יברך נשיאת כפיים, והנה בחוץ לארץ שכיחי שנאה ע"פ מה דאיתא בגמ' נדרים כ"ב ונתן ה' שם לב רגז היינו בחוץ לארץ, וכיון דשכיחי דכועסים זה על זה ואז הויא סכנה לברך על כן ביטלו נשיאת כפיים בחוץ לארץ, משא"כ בארץ ישראל נוחין זה לזה, כך כתב הגאון המפורסם רבי שמאי קהת גראס שליט"א דומ"צ מחזיקי הדת.

ובשו"ת משיב דבר חלק ב' סימן ק"ד להנציב כתב זכרוני ששמעתי מחותני הגאון מהר"ץ גאב"ד דוואלין זצ"ל שפעם אחד הסכים רבינו הגר"א ז"ל להנהיג נשיאת כפיים בכל יום בבית מדרשו, ועכבוהו מן השמים ונלקח לבית האסורים, ואח"כ חו"ז הגאון אביר הרועים מוהר"ח ז"ל הסכים ביום א' שביום המחרת יצוה לישא כפיים, ובאותו לילה נשרף חצי העיר ובית הכנסת שבעיר וראו שיש בזה איזה דבר סוד בסתרי השפעת הברכה היורד ע"י ברכת כהנים בחו"ל, ואין אתנו יודע עד מה.

ובערור השולחן אורח חיים הלכות תפילה סימן קכ"ח ס"ק ס"ד **כתב** אין שום טעם נכון למנהיגו לבטל מצות עשה דברכת כהנים כל השנה כולה, וכתבו דמנהג גרוע הוא אבל מה נעשה וכאלו בת קול יצא שלא להניח לנו לישא כפיים בכל השנה כולה, ומקובלני ששני גדולי הדור בדורות שלפנינו כל אחד במקומו רצה להנהיג נשיאת כפיים בכל יום וכשהגבילו יום המוגבל לזה נתבלבל הענין ולא עלה להם ואמרו שרואים כי מן השמים נגזרה כן.

האם יש איסור חציצה בידיים בשעת נשיאת כפיים?

יש לחקור כהן שיש לו גבס האם יש לו איסור לברך ברכת כהנים מדין חציצה היינו באופן שאין חשש שישתכלו עליו כגון במקום שמשלשלים את הטליתות.

הנה בעקרי הד"ט סימן ה' אות י"ח מביא בשם שו"ת מטה יוסף סימן ב' כהן הנושא כפיו, ראוי להסיר כריכות התפלין אשר באצבע האמה, ואף שאין בזה משום חציצה, ע"פ מ"ש הרמ"א סימן תרנ"א בדין נטילת לולב ומיניו שמן הדין אין בו משום חציצה כיון שאין כל היד מכוסה בהן, מ"מ יפה נהגו להסירן משום מנהג ליטול ידיהן קודם נשיאת כפיים, ואז היה חייב להסיר משום חציצה, אי נמי כדי שיוכל לחלק אצבעותיו היטב לעשות ג' איריים.

וכתב ע"ז הד"ט: והנה מאי דמשמע מדבריו שיש דין חציצה בזה, לא ידעתי מה דמות יערוך לעבודה ובגדי כהונה ולולב, היתם יש לחוש לחציצה בין בשרו או ידו לכלי שרת או ללולב ומיניו, אבל בנשיאת כפיים שאינו נוטל דבר בידו לאיזה דבר יחוצו הרצועות בינו לבין אצבעותיו, ולא דמי לחציצה שאמרו ביששכר איש כפר ברקאי, דשאני התם דשייך ביה איסור חציצה, ונהי דאתקש נ"כ לעבודה, מ"מ לגבי חציצה חסרה המציאות לפי שאין דבר שצריך שיגע בבשרו בשעת נ"כ עד שיהיה מקום לחוש לחציצה וכו'.

לפי זה מסיק הלכה: בשו"ת יביע אומר חלק ה' אורח חיים סימן י"ג שאין חציצה ברטיה שעל האצבע לברכת כהנים.

מעדני אשר: לפי דברי הגרש"ק דלעיל נמי אין חשש, כיון שאינו היקש גמור.

סוטה שהיתה שותה את המים המרים

האם היתה מברכת ברכת המצוות או הנהנין?

בפרשתן ה'כ"ד והשקה את האשה את מי המרים המאררים וגו'.

יש לחקור סוטה ששתתה את המים המאררים האם היתה מברכת על זה ברכת המצוות או הנהנין או דילמא לא היתה מברכת כלל.

הנה בספר טעמא דקרא בפרשתן להג"ח קניבסקי שליט"א כתב וז"ל שאלו אם הסוטה מברכת על שתית המים.

ומסיק: הנה ברכת הנהנין, פשיטא שאין מברכין כיון שנותן דבר מר לתוך המים אינה נהנית, וברכת המצוות: אם היא טמאה, בודאי אינה מברכת, שאין מברכין על העונש כמו שכתבו הראשונים דאין מברכין על חייבי מיתת בית דין, אלא אפילו יודעת בבירור שהיא טהורה כיון שתחילת ענינה בעבירה אין מברכין על דבר שבא בעבירה כמו שכתב בשו"ת הרשב"א חלק א' סימן י"ח שאין מברכין על השבת הגזילה והשבת ריבית דכל מצוה שקיומה בא ע"י עבירה אין מברכין על זה, א"כ ה"ה הכא אין מברכת האשה על המים המאררים.

וידידנו הגאון רבי דוד ליסיצין שליט"א ראש כולל היכל התלמוד ת"א העיר דמטעם אחר אין לברך על זה, דהרי קי"מ"ל דרק כששותה לצמא מברך שהכל, וכאן הרי אינה שתתה את זה לצמאה.

וידידנו אחי הגדול הגאון רבי ישראל שוורץ שליט"א העיר דבר נפלא: דע"פ מה שכתב רש"י בשם הספרי דמים המרים אין הכוונה שמכניסים דבר מרים אלא שסופו להיות מרים דהיינו בגלל העונש שמקבלת האשה, וברמב"ן כתב שהספרי חולק על גמ' שלנו שכתב שהיו מרים ממש, לפי הנ"ל בודאי מברכים השני.

עוד העיר: דע"פ מה שכתב הרמ"א אור"ח סימן ר"ד סימן י' שהשותה מים לאנסו אינו מברך אע"ג שהחייך נהנה, א"כ כאן שהאשה שותה לאנסה בודאי שאינה מברכת.

מדוע יש איסור להשקות סוטה מכוס שחברתה שתתה ממנה?

יש לחקור האם יש איסור לסוטה לשתות מכוס ששתתה חברתה או דילמא אין איסור לסוטה לשתות מכוס של חברתה.

הנה איתא במדרש תנחומא פרשת אמור מפני מה אמרו אין סוטה שותה בכוס של חברתה, שלא יאמרו הבריות בכוס זה שתתה אשה פלונית ומתה.

והגאון האדיר רבי אפרים פישל הרשקוביץ זצ"ל מגדולי הפוסקים בחו"ל אמר דהטעם של המדרש הוא ע"פ מה דאיתא בגמ' סנהדרין מ"ה ע"מ ב' אחת אבן שנסקל בה ואחת עץ שנתלה עליו, ואחד סייף שנהרג בו, ואחד סודר שנחנק בו כולן נקברין עמו.

ובטל תורה להגאון רבי מאיר אריק סוטה ט' ע"מ א' הקשה דמדוע הרמב"ם לא הביא להלכה דבר זה ומניחו בצ"ע.

ובצפנת פענח על הרמב"ם פ"ג דסוטה ה"ט כתב, דהא דפסול כלי ישן הוא דוקא אם עשו בכלי מלאכת חולין, אבל אם השקו בו סוטה אחרת כשירה ע"ש, ובאמבואה דספרי פרשת נשא אות כ"ג תמה עליו מהמדרש הנ"ל.

מעדני אשר: התמיה גדולה יותר שהצפנת פענח עצמו מביא דברי המדרש הנ"ל.

ובקריית מלך הלכות סוטה פרק ג' הלכה ט' כתב דאפשר דהטעם שאסור לסוטה לשתות מכלי ששתתה חברתה הוא ג"כ מטעם שנעשתה בזה מלאכה.

מי שכתב פרשת סוטה בשבת האם חייב כיון דעומד למחיקה?

הנה כתיבת מגילת סוטה אינה דוחה שבת שאינו חייב לכתוב דווקא בשבת ואפילו השקאת סוטה אינה בשבת משום דאין דנין בשבת.

הנה בשפתי צדיק פרשת נשא אות י"ג: הסתפק האם חייב על מלאכת כתיבה מי שכותב פרשת סוטה בשבת או דילמא אינה חייב על כתיבה כיון דעומדת למחיקה א"כ לא חשיבא כתיבה המתקיימת.

ובספר חמדת ישראל מהגאון ר' מאיר דן פלאצקי ז"ל, והוא בקונטרס נר מצוה במלאכת שבת אות כ"א כתב דבכותב מגילת סוטה בשבת דאף דלמחיקה עומדת, מ"מ הוי כותב גמור, דהא דאינו חייב בכותב כתיבה שאינה מתקיימת היינו במקום שאין תכלית בהכתיבה, אבל הכא דהמצוה כך היא שיהיה כתיבה וימחוק אותה א"כ פשיטא דחייב משום כותב דהוי מתקן גמור בכתיבה, וכתיבה זו כך דרכה וחובתה נראה ברור דהוי כותב גמור.

מדור משיב כהלכה

מדור זה נודב ונערך ע"י ידידנו ר' מרדכי זיסקינד הגר שליט"א מנהטן
משיב כהלכה שינון וידיעת ההלכה - הלכות שבת
כל השאלות הם משובע ומשנה ברורה

א) **כותב אות אחת, חידוד.** ר' אברהם ור' יצחק כתבו בשבת בשוגג (כל אחד לחוד) את האות 'ל' של המלה ישראל (ובכך השלימו את המלה). ר' אברהם חייב חטאת על כתיבה זו ור' יצחק עבר על איסור תורה אך אינו חייב חטאת, הכיצד? (כתבו באותו כתב, אותה עט, על אותו סוג נייר וכונתם הייתה להשלים את המילה ישראל).

ב) **קיפול בגדים, חידוד.** ר' יוסי ור' יהודה לבשו בליל שבת חולצות לבנות חדשות, אותם קבלו ביום שישי, לפני שהלכו לישון הם רצו לקפל את החולצות בסדר קיפולם הראשון, כדי שלא יתקמטו, עד שילבשו אותן בשבת בבוקר. לר' יוסי מותר לקפל את החולצה ולר' יהודה אסור. מדוע? (אותן חולצות, אותו קיפול ובאותה צורה).

ג) **שאלה - כותב אות אחת.** ר' חיים, סופר סת"ם, התעורר בליל שבת לפנות בוקר, שכח שיום שבת, וישב וכתב את האות 'ץ' שהיא האות האחרונה בקלף של המזוזה שהתחיל לכתוב ביום שישי בבוקר ובכך סיים את כתיבת המזוזה. מקרה דומה קרה לר' אהרון, גם הוא סופר סת"ם, הוא כתב בשבת בשוגג את האות 'ם' היא האות האחרונה בספר בראשית, ובכך סיים את ספר בראשית בספר התורה שהוא כותב. איזה עברה עברו ר' חיים ור' אהרון? ומה התחייבו?

ד) **שאלה - הכרזה על מוקצה שאבד.** ר' מאיר השאיר ביום שישי בבוקר את מפתחות הרכב שלו בבית המדרש. ביום שישי בצהריים הוא חזר לבית המדרש ולא מצא את המפתחות במקום בו הוא השאיר אותם. בשבת בבוקר ביקש ר' מאיר מגבאי בית המדרש להכריז על אבדתו, ולבקש מהמוצא הישר להחזירם לו (אחרי שבת, כי מפתחות הרכב הם מוקצה ואסור לטלטלם בשבת). האם מותר לגבאי לעשות זאת?

על הפרשה

ה) צ"ע. שומע ברכת כהנים האם צריך להפסיק לקדיש ולקדושה.
ו) צ"ע. כהנים שלא אמרו להם כהנים, האם יכולים להתחיל הברכה אף ללא שקראו להם כהנים?

ז) חידה. אנו יודעים שחש כ"ד מתנות כהונה, מה המתנה העשרים וחמש של הכהנים?

ח) חידה. למי היה שער מסולסל (קשור לפרשה)?
ט) חידה. בפרשת הנשיאים יש חילוק אצל יהודה משאר הנשיאים, מהו ומדוע?

י) חידה. איזה חילוק היה בקטורת של הנשיאים, משאר הקטורת שהיה בבית המקדש?

כללי השתתפות

1. כל תשובה נכונה, אפילו לשאלה אחת תזכה את השולח להיכנס להגרלה, יהיה הגרלה על שני פרסים ע"ס 500 ₪.
2. כל תשובה נכונה על כל שאלה, יהיה זכות נוספת להשתתף בהגרלה, כך שכל מי שישלח יותר תשובות לכל השאלות מגדיל את סיכוייו בהגרלה.
3. כל חודש, בראש חודש תערך הגרלה בין כל השולחים, הזוכה ייבדקו תשובותיו, יתקבלו אך ורק תשובות מפורטות.
4. ניתן לשלוח כל שבוע את התשובות של אותו שבוע, או עד ראש חודש.
5. שימו לב חשוב מאוד: קבלת התשובות יהיה אך ורק לפקס מערכת משיב כהלכה 0775558617 או במייל meir.s1000@gmail.com נא לציין בתחילת המכתב על כמה שאלות השיבו, וכמו"כ שם מלא, כולל/ ישיבה. ועיר וטלפון וכמו"כ נא לציין על איזה פרשה השיבו. (לברורים ופרטים נוספים בטלפון 0533154010 בשעות הערב בין 8:00 - 9:00 בלבד). השולחים בכתב יד, בפקס, להקפיד על כתב ברור וקריא שיהיה ברור לאחר משלוח הפקס. כתב לא ברור לא יכנס להגרלה. -יש עדיפות לשלוח התשובות מוקדם במייל כי כך זה ייכנס בעז"ה לספר שיצא לאור בעתיד בל"ג. -שאר עניני העלון לא שייכים לפקס או מייל או טלפון זה, אלא כמצויין במסגרת ע"ג העלון בעמ' ד'.

תשובות על עלון זה ניתן לשלוח עד ר"ח תמוז

